

KAYIKLAR SULARDAN SİLİNDİ

SELMA MAŞLAK

Ankara'da doğdu. Gazi Üniversitesi İlahiyat Fakültesinden mezun oldu. Eğitim Yönetimi ve Denetimi alanında yüksek lisans yaptı. *Heceöykü* yayın kurulu üyesi olan Maşlak, aynı zamanda *Geçerken* dergisinin editörlerindendir. Evli ve iki çocuk annesidir.

KAYIKLAR SULARDAN SİLİNDİ

SELMA MAŞLAK

HECE YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

Nizamettin Bey'in Hastalığı /	7
Şu Panco Meselesi? /	17
Çarkıfelek /	21
Alelaide Bir Mektup /	25
Kayıklar Sulardan Silindi /	33
İnsan Ağaç Olsa /	43
Karayılan /	49
Alıç Ağacı /	55
Mektup /	59
Yurttan Sesler /	63
Kiraz Ağacının Gölgesinde /	67
Kedi /	71
Mahalle Fırını /	75

NİZAMETTİN BEY'İN HASTALIĞI

Karnı açtı. Önünden geçtiği lokantanın yere kadar uzayan camlarından tezgâhı süzdü. İç pilav, meyane pilavı, patlıcan oturtma, ciğer sarma, ekşili kuru dolma, soğanlı yahni, kazandibi, haydari... Yan yana dizili sıcaklar, soğuklar, tatlılar, taratorlar açlığını çoşturdu. Vitrin camında dikilip kalan Nizamettin Bey açlığı ne kadar çoşarsa çoşsun içeri giremezdi. Neden? Parası mı yoktu? Daha önce çiğ kalan patlıcanlar yüzünden aşçıyla papaz mı olmuştu? Ortada fır dönen genç çırağın dünden kalma önlüğü gözüne mi takılmıştı? Şu dört kişi bir masada oturan delikanlılardan bağırarak konuşanı sinirine mi dokunmuştu? Başını zorla kıvıldatan duvardaki tembel pervane şıp şıp terleyen kel kafasına serinlik vadetmiyordu? Yoksa Nizamettin Bey'in midesi bozuktu da ağzının tadı mı çekilmişti? İçtiği sular bile güneşin altında günlerce beklemiş gibi ölgün, tatsız tuzsuz muydu? Sair zamanda bunların hepsi ihtimaldi. Lakin Nizamettin Bey'in yenilerde tutulduğu bir hastalık onu değil bu lokantaya; konu komşuya, eşe dosta yerine göre bakkala kasaba girmekten bile alıkoyuyordu.

Hepimiz biliriz, her hastalığın bir reçetesi vardır; haplar, şuruplar, iğneler, merhemler, perhizler, ağrıların cinsine göre tebdilimekânlar, daha ciddi vaziyetlerde cerrahi müdahaleler imdadımıza yetişir; adını anmaya çekindiğimiz en ümitsiz hastalıklar bile tababet ilerledikçe bir gün saçaklı köklerinden sökülecek, tedavi edilebilecektir. Gelin görün ki Nizamettin Bey'in tutulduğu illet malum hastalıkların hiçbirine benzemiyor. Ne kanda belli ediyor kendini ne idrarda, ne elle muayeneye takılıyor ne X ışınlarına. Sinsi sinsi ilerliyor. Tedavisi yok, tedavi edilme

ihtimali de. Çünkü bu iş, bir ölünün dirilmesini lüzumlu kılıyor.

Bundan yaklaşık iki yıl önce ılık bir nisan sabahı, Elmas Hanım yatağında ölüverdi. Nizamettin Bey sevgili eşini yanında cansız bulunca ne yapacağını ne düşüneceğini şaşırды. Bir ağaç, bir sandalye, bir bina, bir elektrik direği yahut bir kapı daha ne gelirse akla, her şey gibi karısı da gecenin karanlığıyla boğuşmuş, yeni gelen günde aydınlık içindeki yerini almak istemiş ama takati tükenmiş, yenilmişti. Nizamettin Bey, yanındaki bu büyük mücadeleden habersiz öylece fosur fosur uyumuştı. Vah ki vah! Kışın eve tıklımayı sevmeyen Elmas Hanım yazın bu ilk günlerine yetişemedi, at kestanelerinin açışını, baharın katı toprağın altında ısındığını, ısınan toprakta milyonla böceğin, kurdun çıtır çıtır bir şeyler yediğini, sarı dalların içinde yeşilin fıkır fıkır kaynadığını göremedi. Vah ki vah! Nizamettin Bey elinde kürek mevtaya toprak atarken vah vahladı, baş sağlığına gelenlere yer gösterirken de, ölünün yedisini, kırkını yaparken de dizlerine vurarak vah vahlar savurdu. Bu vahlar karısına mıydı yoksa kendine mi pek belli olmadı.

Elmas Hanım'la nikâhları Gençlik Parkı'nda kıyılmıştı. Kırk sene evveldi, parkın en muteber zamanları; ahşap köprüler gıcır gıcır, sular billur, bütün fiskiyeler var gücüyle güneşe tırmanıyor, süs elmaları pembe çiçeklerini yeni yeni gösteriyor parklarda, at kestaneli taş kaldırımlar antik Roma'nın kutsal yollarını andırıyor. Elmas Hanım iri kalçalı, canlı, ıslıl ıslıl bir kadın, öyle gülüyor öyle gülüyor ki neşesi kabına sığamayıp köpük köpük taşıyor bütün parka; çekiyor damadı kolundan, gelinliğin tüllerini uçurarak rengârenk oyuncaklara koşuyor. Önce pamuk prensesin eteğinde havalanıyorlar, ardından gondola, dönme dolaplara, pedallı kayıklara biniyorlar. Yeni gelin kırım kırım kırtır göz süzüp oturur mu sandınız? Nizamettin Bey de öyle sanmıştı. Sanmıştı ya, yanıldığına ömrünce sevindi. Hani bir çocuk, eliyle diliyle masaları, iskemleleri, ateşi, suyu, şekeri, tuzu öğrendiği üç beş yaşlarının çok güzel dönemlerinden sonra ikinci bir dünyayı tanımak çağına on dört on beş yaşlarında ulaşır ya; işte Nizamettin Bey, bu çağa yirmi beş yaşında, evlendiğinde ulaşmıştı.

O, dünyayı Elmas Hanım'la tanıdı.

Dünyayı tanımak işine Nizamettin Bey evvela kendi evinden başladı. Geline, onun Rüzgarlı'daki bekâr evine indirmişlerdi. Elmas Hanım'ın giriş kattaki, düzayak, iki odalı bu evi, apartmanı ve hatta sokağı kendine benzetmesi uzun sürmedi. Kumral saçlarının üzerine kundakladığı kırmızı tirfilli yemenisiyle temizliğe girişti, dip köşe, görünen görünmeyen her yeri fırçalarla tozlarından, örümceklerinden arındırdı. Duvarları bembeyaz kireçledi, küflenmiş demir parmaklıkları boncuk mavisine boyadı. Etekleri tarazlanmış, güneş yanığı perdeleri çekti aldı, yerine çeyizinden çıkardığı kar beyaz dantelli perdeleri geçirdi. Taşlığı sokağın devamına kadar su serpe serpe, ayağına dolanan kedilerle konuşa konuşa süpürdü. Camların önüne saksılar koydu. Diktiği camgüzelleri, ortancalar, küpeliler, buhurumeryemler zamanla ilgiden, sevgiden parladı kışa parladı. Böyle böyle her sabah taşlık yıkayan, aman elime mi yapışacakmış, deyip sokak süpüren, arada bir de "İki geeyik bir derede su içer..." türkü tutturan Elmas Hanım'ın hamaratlığı, dilbazlığı rüzgârların anahtar deliklerinden, kapı eşiklerinden sessizce yayılması gibi sokağın diğer kadınlarına da yayıldı. Hepsinin elinde bir saksı bir dal bir kök bir yaprak; Hal'e hangi çiçek fidesinin geldiğinden hangisinin güneşi ya da gölgeyi sevdiğinden hangisinin suyunu dibinden vermek gerektiğinden sohbet açmaya başladılar. Sade kadınlarla birkaç kapı, pencere önü değil, Kazıkıçi bostanlarından Roma Hamamı'na kadar uzanan bu uzun taşlı yokuş bütünüyle derin bir uykudan uyanır gibi yavaş yavaş gerinerek uyandı, canlandı. Sohbeti gören sandalyesini sokağa attı, tandır küllerini bile neşelendirecek atışmalar çokluk yaz günlerinde gece yarısına kadar sürdü. Baş önünde evden işe işten eve gidip gelen, ekseriya sorulmadıkça konuşmayan, gündelik hâl hatır terkipleriyle yetinen, iki lafı bir araya toplayamayan Nizamettin Bey, o güne kadar alargadan baktığı Rüzgârlı'da kim kimdir, ne nedir bilmedi. Hepsini Elmas Hanım'dan sonra öğrendi. Mahallelinin soyunu sopunu, aslını faslını, ıçığını cıçığını hepsini... Geçenlerde iş dönüşü eline tutuşturulan çinko kaptaki helva iki bina ötede Dudu Hanım'ın

kedisinin helvasıymış kadın on altı yıl yaşamış kediyile, onu çocuğu bilmiş, son zamanlarda hayvancağız ayaklarını sürüyormuş, ne yerse çıkarıyormuş, okşadıkça ele bütün bütün tüyleri geliyor-muş. İnsan cenazesi gibi kolonyalı temiz mendillere sarıp armut ağacının dibine gömmüşler, üzerine de iki taş dikmişler. Köşede manifaturacının üstünde oturan Ali Beyler Ankara'ya gelin ettikleri biricik kızlarının hasretine dayanamayıp İstanbul'dan göçmüşler, damat, yüz vermiyor, iç güveysi olmam diyormuş, gelip gitmelerini istemezmiş, zavallı Ali Bey'in karısı, evladının başı bacadan mı çıkmıştı sanki, deyip al al harelenmiş gözlerini ovuşturuyormuş; her gün önünden geçtiği sarmaşıklı çeşmenin ardındaki çukur, cinlerin, perilerin kumkuma yuvasıymış, kimi vakit görünüyörlarmış, geçen, ay ışığında minare kadar uzun bir şey, bekçiyi kovalamış... Daha neler neler...

Aynı yıl Nizamettin Bey memuriyet hayatının ilk terfiini almıştı. Bunda üst başındaki iyileşmenin, ütülü pantolonun, ceketin, cilalı iskarpinlerin, kolalı yakaların payı büyüktü şüphesiz. -Tabii hepsine Elmas Hanım'ın eli değmişti.- O günü hatırlıyordu. Yüzü bıçak gibi talayan kasım ayının son günleri. Dünya gözünde bin lisan bin manaya bürünmüştü, her şeyle Elmas Hanım arasında bir ünsiyet kuruyor, dudağının kenarındaki titrek gülümsemesine engel olamıyordu. İş çıkışı doğru Hal'e gitmişti, balıkların kulağına çoktan kar suyu kaçmış, biraz hamsi biraz mezigit sardırmişti. Yosunlu denizlerden eser gibi burnuna çarpan çürümüş meyve sebze kokularını duymamıştı, vitrinlere asılmış otuz iki dişli sakatları görmemişti, tezgâhlardan yere sızan taş oluklarda birleşerek kirlı bir dereye dönen sulara basmaktan da çekinmemişti, o şimdi salkımların leylakların kokularını bütün Hal'e, bütün mahalleye, bütün semte, bütün şehre yaydıkları, ağaçların saadetten delirecek gibi oldukları, beyaz bulutların gökyüzünde yuvarlana yuvarlana uçtukları bir ilkyaz akşamının içindeydi. Ayakları nasıl da yeğnilleşmişti. Artık evine kendini sürükleyerek zoraki adımlarla değil o güne kadar manen bir mumya imiş de bağlarını şimdi birer birer çözüyormuş gibi uçarak gidiyordu. İçinden öyle geldi ki balıklarla birlikte sokakla-

rın bütün gürültüsünü, bulutların bütün nemini, çiçeklerin bütün kokularını, köklerinden sökerek bütün ağaçları evine götürsün. Ah ne güzel günlerdi. Nizamettin Bey antik Hamam'ın cır cır böcekleri, Hacı Bayram'ın güvercinleri kadar şendi.

Şimdi gelelim sırasını kollayan şu soruya. Yediğini, içtiğini, yaşadığını inkâr etmeyen, dünyaya geldiğine caniyürekten sevinen, gülüşleri içten, güzel mi güzel Elmas Hanım, tülek kuşları gibi suskun, yonu taşı gibi donuk, üstüne üstlük çirkin bu adamda ne bulmuştu? Çiğ benizli, fazlaca kemikli, ufak tefek bir insandı Nizamettin Bey; bacakları kısa, dudakları fırlak, saçları çoktan açılmaya başlamış, sağ gözünün akı diğer gözünden daha beyaz, sebepsiz buğulanıyor, yaşıyor ara ara. Buna karşılık elleri tam bir usta işi, iri ve düzgünce. Alnı iyisinden geniş, çenesi bülbül oturumunda. Ne var ki birkaç müspet sıfat da onu güzelleştirmeye yetmiyor. Kimileri gönül bu demişti, Elmas Hanım'a yazıklananlar hatta kınayanlar dahi çıkmıştı. Enine en, boyuna civan yakışıklı bir adamı sevmek de vardı hani ya; işin aslı, Elmas Hanım kocasının gözlerinden değil, yüreğinden kopup gelen bakışlarına tutulmuştu. Dahası da vardı tabii.

Bazısı için düşünmek işi ya da düşünmek değil de nasıl demeli, hayal etmek ama öyle geniş geniş hayaller de değil, aniden parlayan bir düşü, bir sezişi yakalamak işi, hayatta tatların en güzelini en keskinini en denenmemişini verir. Bir kadın, bir çocuk, bir ağaç, bir gölge, bir ışık, bir renk, söz arasında geçen bir nükte aniden olmadık fikirler düşürür kişinin aklına; kanın kırmızılığı batan güneşe, kuru dallar açılmamış baharlara tahavvül ediverir. Bunlar, nesnenin sezgiyle görülen gölgeleridir. Böylesi insan, içinde çok kısa bir vakit hissettiği o sıcaklığın, başkalarına aktarılmadıkça, gözle görülür, elle tutulur hâle gelmedikçe on para etmeyeceğini bilir. Oturur onun resmini çizer, şiirini söyler, türküsünü düzer. Adını koyamadığı biçimlenmemiş o sıcaklığa o düşse o sezişe o gölgeye ille bir biçim verecek, onu rastlantıyla yeşeren bir düş olmaktan çıkaracaktır. Aksini düşünmek güç zira onların tabiatları böyledir. Peki, içindekine fena hâlde biçim aldirmek isteyen fakat şiir yazamayan, resim karalayamayan,

türkü düzemeyen ne yapsın? Hazineslerini saklayıp kimseye göstermeden göçüp gitsin mi? Hiç mi hiç lüzum yok buna, o da Elmas Hanım gibi otursun, konuştuğça konuşsun, anlattıkça anlatsın, dedikodu yapsın açıkça.

Nazımdan nesirden, besteden güfteden haberi yoktu Elmas Hanım'ın ama o, içindeki mutluluk düşünüyü kimi vakit yumak yumak örerak çoğu vakit de ağız dolusu anlatarak var eden bir kadındı. Eline aldığı hiçbir motifi olduğu hâliyle kopya etmez, onu yavaş yavaş söker, parçalarına ayırır, hangi ilmek hangi ilmekten çıkmış, ip nereden gevşeyip dökülüyor didikler, kafasına yazar sonra da bozup dağıttığı parçaları kendi sezgisine göre sil baştan birleştirir tekrar inşa ederdi. Attığı her ilmek yeni, taze ve canlı bir hikâyenin başlangıcı gibiydi. Elmas Hanım'ın çiçek açtırarak ağız dolusu anlattıkları da öyleydi. Fener çekmiş güçlü hafızası ona sadece duyduğundan gördüğünden değil, duymadığından görmediğinden de haber verirdi. İşte bu güzel kadını bu çirkin adama bağlayan hakikat, Nizamettin Bey'in döküp dağıtarak en baştan yazılmaya müsait silik, muğlak geçmişiydi. Elmas Hanım Nizamettin Bey'le evlenerek kendi elleriyle halk edeceği bir hikâyenin üstüne konmuştu.

Nizamettin Bey çöpsüz üzüm sınıfından, devlet büyütmüş, eline iş vermiş, yürü yoluna demiş. Ana babasına dair muhayyilesinde hiçbir iz yok, yalnız bir yangın sahnesi hatırlıyor. Dumana boğulan karanlık bir odada perdenin eteğinde aniden parlayıp yerinde duramayan şımarık çocuklar gibi yukarılara tırmanan alevler rüya mı hakikat mi pek ayırt edemiyor. Kayda kuyda sıranın gelmediği, memleketin netameli zamanları. Nizamettin Bey'in, mazisine dair elindeki tek malumat, Eskişehir dolaylarında Mihaliççik'tan geldiği. Elmas Hanım bu habbeciği almış, kocasına vakanüvislere taş çıkartacak cinsten anlı şanlı bir sergüzeşt yazmıştı.

Kocası, Rus savaşları sırasında Kafkasya'dan göçmeye mecbur kalan Tatar ailelerden olmalıydı ki Mihaliççik ekseriya tehcir edilen tebaadan oluşuyordu. Fakat onu Kafkasyalı yapan asıl alamet, herkesçe malum bu bilgi değil Aydos yaylası gibi geniş

alnı, çıkık kaşları, beyaz teni ve zaman zaman sebepsiz parlayıveren yenmesi güç katır inadıydı. Bir yere gitmem diye dayatıyorsa katiyen tek adım kıvıldamaz, bir şeyi yemem diyorsa kaşığı ucuyla olsun tadına bakmazdı. Elmas Hanım'ın kocasına biçtiği hikâye şöyleydi: Karadeniz'in soğuk sularını aşarak gemilerle Anadolu'nun kıyılarına yanaşan Kafkasyalı aileler, evvela büyük çiftliklerde toplanmış, zamanla hükümetin kendilerine gösterdiği topraklara serpiştirilmişti. Mihalıççık'ın yemyeşil ovaları, kayaları delerek fıskıran coşkun suları, verimli arazileri; Nizamettin Bey'in atalarına, memleketlerini aratmamış, meşakkatli yolculuklarını, paçalardan akan perişanlıkları, gemilerde, ormanlarda kalan, kırılan ölümlerini unutturmuştu. Babası da geldiği yeri aramamıştı, deli gibi işlediği yumuşak kıvı bir toprağa, bahçeli, tavuklu, kedili, köpekli ağaçların arasında kendi elleriyle inşa ettiği iki katlı ahşaptan bir eve malik olmuştu. O, şimşek çaksa parlamaya hazır, harareti, gözü kara, işten korkmayan bir insandı. Çabuk parlayan çabuk söner misali bir o kadar da vefakâr, ferasetliydi. Öyle ki göçün sonunda gemiden yalınayak inmiş, kutsaldır deyip Anadolu topraklarına ayakbaşıyla basmak istememişti. Ya annesi? Kabirlerini dahi bilmediği, hatta kabirden dahi mahrum uzak, yakın akrabalarına beslediği sevgisini, sıcaklığını, merhametini katmerlendirerek tek bir oğluna aktarmıştı. Hissiyatı kuvvetli bilge bir kadındı o. Konu komşunun kimi vakit hastası kimi vakit içinden çıkamadığı bir derdi olur onun şifalı ellerine, tatlı diline koşardı. Annesinin de ataları gibi kabri belli değildi. Eğer belli olsaydı ve nice zaman sonra şehirler değişip üzerinden yol geçirilmek, geniş caddeler açılmak istenseydi muhakkak tıpkı koskoca Talat Paşa Bulvarı'nın ortasında keyfince yatan bilge kadın Tezveren Sultan gibi ona ne kazma işlerdi ne balta ne kepeç. Kenarını çevirivermek yolun biçimini değiştirmek zorunda kalırlardı, kabrine gelenler yüzü dökerek hâlâ hayattaymış, dipdiriymişçesine imdat ummaya devam ederdi.

Nizamettin Bey, Yunanlar Eskişehir'e kadar dayanıp her yeri yakıp yıkana kadar el bebek gül bebek ne de güzel yaşamıştı. Yumruk kadar çocuğu, anasının kuzusunu bir başına koyan,

dumanlara boğup büyüdüğünde bile sağ gözünü durup dururken şıp şıp akıtan işte bu düşman yangınıydı.

Nizamettin Bey evlenmeden önce bir kaideye oturtmadığı geçmişini düşünür, çoğu kış akşamlarında içinde bükülüp kalan düğümleri çözemez, sert rüzgâra sırtını verip sulu sepkenin altında şapkasını kaşlarına kadar indirir, paltosunun içinde ufala ufala yok olur, kâh Hacettepe'den kâh Dikmen'den kendini aşağıya bırakır, soluğu yine kimsesizliklere bölenmiş, sağa sola dönerek uyuyamadığı yatağında alırdı. Şimdiyse karısının iştahla anlattığı bundan iyisi can sağlığı muhkem şeceresi, gönlüne bir ferahlık bir hafiflik veriyor, anası onu pamuklara yatırmış gibi mışıl mışıl uyuyordu. Nizamettin Bey'in üstüne bir emniyet gelmişti, duruşu değişmiş, başı yerden kalmıştı. Ağaç yaprağıyla gürlere dedikleri bu olsa gerekti.

Vah Elmas Hanım'a, parlak zekâsıyla bala pekmeze yatırıp bire bin katarak daha nice hikâyeler, masallar düzmüştü ki Şehrazad olsa kıskanırdı. Vah ki vah, ölümüyle hepsi yavaş yavaş buharlaşıp uçmuştu. Yalnız içlerinden bir tanesi Nizamettin Bey'in kafasını bir burgu gibi delmeye devam ediyordu. Elmas Hanım kapı pencerelerin sıkı sıkıya kapanıp karın bileklere kadar dayandığı soğuk bir kış gecesi anlatmıştı onu. Türü zorluklardan kurtularak tanımadığı ülkelere düşen cevval bir gemicinin sergüzeştiydi bu. Masalın kahramanı maceralarının sonuncusunda öyle bir ülkeye düşüyordu ki orada kocalar, eşleri kendilerinden evvel ölmesin diye her gün Allah'a dua ediyordu. Çünkü kocaların ölen karılarıyla beraber canlı canlı gömülmesi, bu ülkenin tuhaf âdetlerindendi. Hükümdar da olsa beline yedi somun ekmek ve bir testi su bağlanarak karısının yanında kuyu gibi derin mezarlara indiriliyordu. Gemicinin ne talihsizdi ki bu katı yasadan habersiz varyetli, soylu, zengin bir kadınla evlenmiş, evliliğine doyamadan o da belinde ekmek ve suyla kuyuya indirilmişti. Lakin o, kaderine razı gelmeyecek, bir yolunu bulup kuyunun karanlığından, ceset kokusundan pisi pisine ölmekten kurtulmayı başaracaktı. Gemicinin gözü öyle korkmuştu ki bir daha yolculuğa çıkmadı, bu, maceralarının sonuncusuydu.

Nizamettin Bey bütün açlığına rağmen içeri giremediği o lokantanın camekânında dikilmiş, havsalasında bu hikâyeyi alıp veriyordu. Elmas Hanım bilmiş de mi anlatmıştı, kaderi gemicinininkine nasıl da benziyordu. Tek fark gemici ölenle ölmemiş hayatına devam etmişti, o ise yedi somun ekmek ve bir testi suyu çoktan tüketmiş, Elmas Hanım'ın yumak yumak örerken kurduğu, kurarken seyrelttiği, yontucu gibi biçimsiz kütleli yontarak var ettiği muteber geçmişini onunla birlikte toprağa vermiş, suyu çekilmiş değirmen gibi kalakalmıştı.

Hâlbuki hayatta başka yerlerde başka yumaklar örülmeye devam ediyordu, bir adam Kazıkçı'nda domateslerin dibini açıyordu, bir kadın biçtiği kumaşın provasını alıyordu, dut ağacında bir tırtıl kelebeğe dönüşüyordu, kim bilir hangi ocakta su kaynamaya, kahve köpürmeye, kuru mısır ilk beyazını patlatmaya başlamıştı. Nizamettin Bey ise yere kadar uzayan camekânın önünde öylece duruyordu, ne bu lokantaya ne başkasına ne konu komşuya ne bakkala ne kasaba girebilirdi çünkü kendini hiçbir yere yakıştıramama hastalığına tutulmuştu. Ütüsüz gömleğini, diz vermiş pantolonunu, suskunluğunu, zayıflığını, bir anda kuruyan köklerini, yapraklarını hiçbir yere yakıştıramıyordu. Elmas Hanım hayattayken kalantor adamlar gibi üstü başı muntazam başı dik gezerdi, konuşmamasını laf bilmezliğine değil ağırlığına, yavaş yürümesini bacaklarının zayıflığına değil filozofluğuna verirlerdi. Ya şimdi? Hiç evlenmemişe dönmüştü.

Ölen gerçek dünyadaydı, Nizamettin Bey'e vah ki vah!

ŞU PANCO MESELESİ?

Çalışma masama oturdum. Herhangi bir çiçekçiden değil ta Şişli'de Bomonti Durağı'ndan satın aldığım mor menekşeleri karşıma koydum. Yazı yazmak için hususi alışkanlıklar edinen fiyakalı muharrirlere özeniyordum, bu menekşe muhayyilemi işletecekti. Aynı sebepten radyoya uzandım, tabii müziksiz olmazdı. Güya nağmeler, cümlelerin altından girip üstünden çıkacak, onları ateş almış çıra gibi parlatacak, taşkın seller gibi yerinden oynatacak, kâh güneş batıracak kâh tan ağartıp attıracak kâh dağlarda toza toprağa bulanacak kâh ırmaklarda yıkayıp yunacak, okuyanın yüzüne gülecekti. Masamdaki radyonun düğmesini ileri geri hareket ettirdim. Önce “evlerinin önü yonca” denk geldi, içim vık vık etti, elim kolum sallanmaya başladı, sonra “ala gözlüm” vakitsiz solan bütün çiçekleri kucağıma yığdı, saçını yolan yaseminleri, dertli karanfilleri, kızıl gülleri, nergisleri... Yürek mi dayanır buna? Kirpiğimin yaşından önümü seçemedim. Gözü intizar çeken bütün çiçeklerin yerine masamdaki mor menekşeyi okşadım. En iyisi insan sesinden uzak kemanlı, piyanolu bir şeylerdi. Evirip çevirip onu da buldum ancak daldığım mağarada el yordamıyla eşyanın hakikatini arayışım neredeyse Eflatun'u bile kışkandıracaktı. Maalesef yazdıklarım bir arpa boyu ilerlemedi. Kelimelerimin müziğe hükmü geçmiyor, kulaklarım ve ellerim aynı yolda müşterek yürüyemiyordu. Neticede müziğe öğür olmuş o mehabetli yazarlarımıza şaştım, ben de böyle hususi yazı alışkanlıklarının olmayışına esef edip radyoyu kapattım. Artık yazı yazmak için ne menekşeli masa ne de nağmeli hava istiyordum.

Böyle şeyleri pek alıp satmayan Sait Faik, şu hâlimi görse ne